

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Teze diplomové práce

Internetová úložiště a jejich (proti)právní režim (internetové pirátství); právní nástroje k jejich eliminaci

Bc. Tomáš Dittrich

Souhrn

Diplomová práce na téma „Internetová úložiště a jejich (proti)právní režim (internetové pirátství); právní nástroje k jejich eliminaci" se zabývá v prvotní řadě internetovými úložišti, jejich právním režimem a statutem. Teoretická část práce je založena převážně na odborných literárních zdrojích, které se danou problematikou zabývají. Tato část práce klade důraz především na vysvětlení důležitých pojmů a seznámení s právním prostředím, které danou problematiku upravuje. Praktická část práce klade důraz na vyhodnocení a následné shrnutí získaných poznatků, které byly získány z kvalitativního a kvantitativního výzkumu. Daný výzkum se snažil nalézt odpověď na otázku, co je motivací poskytovatelů obsahu k tomu, aby poskytovali soubory chráněné autorským právem třetím osobám a v neposlední řadě také zjistit, jak jsou v naší společnosti internetová úložiště využívána.

Klíčová slova: Autorský zákon, duševní vlastnictví, internetová úložiště, legalita, internetové pirátství, porušování autorských práv, prevence, sankce.

Cíl práce

Hlavními cíli této práce jsou **zjištění právního statutu internetových úložišť**, právního režimu internetových úložišť a také zjištění četnosti využívání těchto úložišť ve společnosti. Dále je důležité ustanovení dílčích cílů, které vedou ke splnění cílů hlavních. Zde lze uvést především zjištění, zda jsou internetová úložiště protiprávní a zda jejich prostřednictvím dochází k internetovému pirátství. Nedílnou součástí splnění tohoto cíle bylo seznámení s kořeny autorského práva v České republice, ale také v mezinárodní úpravě.

Dalším **dílčím cílem** je zjištění **právní i mimoprávní prevence** a právních sankcí v důsledku porušování autorských práv prostřednictvím internetových úložišť. K tomuto účelu bylo nutné rozebrat dané právní normy, které se touto problematikou zabývají.

Důležitým aspektem pro naplnění cílů práce bylo také provedení kvantitativního a kvalitativního výzkumu, který spočíval ve sběru relevantních dat, které byly posléze vyhodnoceny. Na základě tohoto výzkumu bylo především zjištěno, zda dochází k porušování autorského práva prostřednictvím internetových úložišť, co je motivací pro poskytovatele obsahu na těchto úložištích, zda si poskytovatelé obsahu vůbec uvědomují, že se dopouštějí protiprávního jednání a jaké mají povědomí o sankcích.

Metodika

Zdrojem pro zpracování teoretické části práce byla především odborná literatura, právní normy a internetové zdroje. Na základě těchto zdrojů byly použity metody popisu, analýzy a kompilace z odborné literatury. V praktické části byl proveden kvantitativní a kvalitativní výzkum. V rámci kvantitativního výzkumu bylo provedeno dotazníkové šetření, v případě kvalitativního výzkumu proběhly tři strukturované řízené rozhovory. Výsledky zjištěné z výzkumu byly srovnány a následně proběhla jejich syntéza.

Postup při tvorbě práce:

- Shromáždění podkladů pro zpracování práce
- Analýza shromážděných podkladů pro teoretickou část práce
- Zpracování teoretické části práce
- Provedení kvantitativního výzkumu – dotazníkové šetření
- Provedení kvalitativního výzkumu – strukturované rozhovory
- Shrnutí výsledků a vyhodnocení výzkumu
- Návrh možných změn a přístupů

Návrh opatření

Je patrné, že porušování autorského práva, a zvláště prostřednictvím internetových úložišť, je aktuálním a velice těžce řešitelným problémem. V této problematice lze zaznamenat dva směry. Oba tyto směry leží na opačných stranách a každý tento směr zaujímá krajní stanovisko. Jeden směr se přiklání k úplné benevolenci a nesouhlasí s tím, aby byl Internet nijak omezován. Druhý směr je naopak pro důslednou regulaci celého Internetu. Oba tyto směry lze považovat za poměrně extrémní řešení a v případě výhry jedné z nich vždy zbude veliké procento nespokojených. Proto je nutné hledat obligátní „zlatou střední cestu“.

Z provedených výzkumů je patrné, že největším problémem je samotný člověk, který nemá povědomí o právech autora nebo neshledává porušování autorských práv jako závažný problém. Změnit samotnou povahu člověka je téměř neřešitelný problém, proto je důležité zvyšovat povědomí uživatelů Internetu o autorském právu a případných sankcích za jeho porušení.

Dalším problémem jsou samotná internetová úložiště, která využila skulin v zákoně a pohybují se na samotné hranici zákona, čímž si našly cestu, jak vydělávat na dílech chráněných autorským zákonem.

Problém tedy nevidím úplně v samotném stahování těchto souborů, ale ten, že se na těchto dílech, v nemalé míře, obohacuje subjekt, který tyto soubory bezúplatně „převezme“ a dále je sdílí ostatním uživatelům Internetu bez jakékoliv možnosti potrestání. Obdobně se k

problematice internetových úložišť staví i držitelé autorských práv, jejichž snahou je docílit přenesení odpovědnosti na poskytovatele volného prostoru. Jednou z možností, která by částečně zmírnila tento problém, je dohoda mezi poskytovateli volného prostoru a kolektivními správci, kdy by poskytovatelé volného prostoru svolili, že za svůj obsah budou platit těmto svazům předem dohodnutou částku (např. podle počtu stažení, denní návštěvnosti apod.). Další možností je zpoplatnění uživatelů, z čehož by těmto svazům plynulo určité procento z výtěžku.

Závěr

Hlavním cílem této diplomové práce bylo zjistit právní statut, právní režim internetových úložišť a jejich legalita. Jak z diplomové práce vyplývá, tak z hlediska legislativy jsou tato úložiště zcela legální. Lze ale podotknout, že mnoho takovýchto úložišť slouží k nelegálnímu sdílení souborů chráněných autorským zákonem, a to v hojné míře. Je to dáno tím, že současná legislativa je nastavena tak, že v podstatě provozovatele volného prostoru na Internetu oprostila od odpovědnosti za jakékoliv nelegální sdílení souborů.

Z pohledu sankcí je toto jednání velice problematické potrestat vzhledem k tomu, že právně odpovědní jsou především subjekty, které soubory chráněné autorským právem na takováto úložiště nahrávají. Jelikož se jedná téměř vždy o fyzické osoby, je velice těžké tyto osoby kvůli globálnímu měřítku Internetu identifikovat.

V problematice internetových úložišť nejsem zastáncem žádných radikálních řešení, kdy by měla být všechna úložiště zakázána. Věřím tomu, že v případě tohoto radikálního řešení by v konečném důsledku převršily negativa nad pozitivy a celý systém by byl uvržen do chaosu.

Důležité je docílit symbiózy mezi všemi subjekty – držiteli autorských práv, provozovateli volného prostoru a uživateli. Této situace lze docílit pouze tehdy, kdy samotní

provozovatelé volného prostoru uznají, že značné procento jejich obsahu tvoří nelegální soubory a uvolí se ke spolupráci s kolektivními správci autorských práv.

Ač je tento problém v dnešní době aktuální, tak se bojím, že současně nastavený trend zůstane nezměněn i v budoucnu. Ochrana autorského práva je subjekty státní moci upozaděna a jsou upřednostněny problémy „závažnější“.

Seznam použitých zdrojů

Legislativa

Zákon č. 200/1990 Sb., zákon České národní rady o přestupcích.

Zákon č. 40/2009 Sb., zákon trestní zákoník.

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 89/2012 Sb., zákon občanský zákoník.

Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů.

Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů.

Literatura

ČERMÁK, Jiří. Internet a autorské právo. Praha: Linde, 2001. 200 s. ISBN 80-7201-295-9.

JAKL, Ladislav. Duševní vlastnictví a jeho právní ochrana. 1. vyd. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. 312 s. ISBN 978-80-87956-00-7.

KNAP, Karel a Otto KUNZ. Mezinárodní autorské právo. Vyd. 1. Praha: Academia, 1981, 495 s.

KŘÍŽ, Jan, HOLCOVÁ, Irena, KODAČ, Jiří a KŘEŠŤANOVÁ, Veronika. Autorský zákon a předpisy související – komentář. 2. vyd. Praha: Linde, 2005. 792 s. ISBN 80-7201-546-X.

MAISNER, Martin. Základy softwarového práva. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 340 s. ISBN 978-80-7357-638-7.

MATEJKA, Ján. Internet jako objekt práva: hledání rovnováhy autonomie a soukromí. Praha: CZ.NIC, 2013. 262 s. ISBN 978-80-904248-7-6.

ŠÁMAL, Pavel, PŮRY, František a Stanislav RIZMAN. Trestní zákon: komentář. 6. dopl. a přeprac. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. 721 s. ISBN 80-7179-896-7.

ŠEBELOVÁ, Marie. Autorské právo: zákon, komentáře, vzory a judikatura. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2006. 196 s. ISBN 80-251-1090-7.

TELEC, Ivo. Tvůrčí práva duševního vlastnictví. 1. vyd. Brno: Doplněk. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, 1994. 348 s. ISBN 80-210-0885-7.

Elektronické zdroje

A NetNames Report for Digital Citizens Alliance: BEHIND THE CYBERLOCKER DOOR: A Report on How Shadowy Cyberlocker Businesses Use Credit Card Companies to Make Millions [online]. , 50 [cit. 2015-10-08]. Dostupné z: <http://www2.itif.org/2014-netnamesprofitability.pdf>.

Česká protipirátská unie: Kdo jsme a čím se zabýváme [online]. [cit. 2015-11-2]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=360>.

Ministerstvo financí ČR [online]. [cit. 2015-10-13]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/>.

Ministerstvo kultury ČR: Činnost samostatného oddělení autorského práva [online]. [cit. 2015-10-13]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/cz/autorske-pravo/cinnost-odboru-autorskehoprava-363/>.

Ministerstvo kultury ČR: Organizace oprávněné k výkonu kolektivní správy práv [online]. [cit. 2015-10-18]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=360>.

Ministerstvo kultury ČR: Směrnice EU o autorském právu a právech souvisejících s právem autorským [online]. [cit. 2015-06-15]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/cz/autorskepravo/evropska-unie-a-autorske-pravo/smernice-eu-o-autorskem-pravu-a-pravechsouvisejicich-s-pravem-autorskym-221466/>.

Ministerstvo průmyslu a obchodu: Ostatní mezinárodní dohody v oblasti práv k duševnímu vlastnictví [online]. [cit. 2015-09-23]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument6205.html>.

Ministerstvo vnitra ČR [online]. [cit. 2015-10-13]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/>.

World Intellectual Property Organization: A Brief History [online]. [cit. 2015-09-23]. Dostupné z: <http://www.wipo.int/about-wipo/en/history.html>.